

การแก้ไขปัญหายาเสพติดของทหารกองประจำการ

สังกัดกองทัพอากาศที่ 3 กรณีศึกษา ในพื้นที่

จังหวัดเพชรบูรณ์

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก วุทธิพัฒน์ ประชัญฐากรณ์

รองผู้อำนวยการกองกำลังพลกองทัพอากาศที่ 3

วิทยาลัยการทัพบก

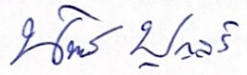
กันยายน 2565

เอกสารวิจัยเรื่อง การแก้ไขปัญหายาเสพติดของทหารกองประจำการสังกัด
กองทัพภาคที่ 3 กรณีศึกษา ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์
โดย พันเอก วุทธิพัฒน์ ประจัญฐานกรณ
อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอกหญิง มนทิรา ยิ้มสมบุญ

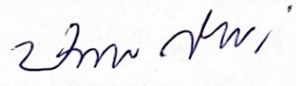
วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษา ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2565 และ
เห็นชอบให้เป็นเอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ **ดีมาก**

พลตรี ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก
(วิชาติ เอี่ยมไพจิตร)

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก ประธานกรรมการ
(นิพนธ์ บุญศิริ)

พันเอก ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา
(ธีรยุทธ สายยัด)

พันเอกหญิง กรรมการ
(ปัทมา สมสนั่น)

พันเอกหญิง กรรมการ
(มนทิรา ยิ้มสมบุญ)

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พันเอก วุทธิพัฒน์ ปรัชญ์ฐาภรณ์
เรื่อง	การแก้ไขปัญหายาเสพติดของทหารกองประจำการสังกัด กองทัพภาคที่ 3 กรณีศึกษา ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์
วันที่	กันยายน 2565 จำนวนคำ : 10,558 จำนวนหน้า : 27
คำสำคัญ	ทหารกองประจำการ, ยาเสพติด , ครูฝึกยาเสพติด
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

การแก้ไขปัญหายาเสพติดของทหารกองประจำการสังกัดกองทัพภาคที่ 3 กรณีศึกษา ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีวัตถุประสงค์ของงานวิจัย เพื่อศึกษาปัญหายาเสพติดของทหารกองประจำการสังกัดกองทัพภาคที่ 3 ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อปัจจัยการใช้ยาเสพติดของทหารกองประจำการสังกัดกองทัพภาคที่ 3 ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อสร้างต้นแบบของระบบการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เหมาะสมสำหรับทหารกองประจำการสังกัดกองทัพภาคที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนระดับชาติของรัฐบาล และนโยบายของผู้บังคับบัญชาของกองทัพบก และกองทัพภาคที่ 3

ปัญหาสำคัญที่ทำให้ทหารกองประจำการที่ติดยาเสพติด ไม่สามารถเลิกเสพได้โดยเด็ดขาด และกลับไปเสพซ้ำอีก เนื่องจากขาดทักษะการปฏิเสธยาเสพติด และยังไม่สามารถเปลี่ยน Mindset ที่จะเลิกเสพยาเสพติดได้ ดังนั้น กองทัพภาคที่ 3 จึงจำเป็นต้องสร้างต้นแบบของระบบการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เหมาะสมสำหรับทหารกองประจำการสังกัดกองทัพภาคที่ 3 ขึ้น โดยใช้ จุดแข็ง และโอกาส ที่ผู้ติดยาเสพติดเข้ามาประจำการในหน่วยทหาร เป็นเวลา 2 ปี ให้เกิดประสิทธิภาพด้วยการจัดตั้งครูฝึกยาเสพติด เพื่อเป็นที่เลี้ยงให้กับทหารกองประจำการที่ติดยาเสพติด การติดตามประเมินผลผู้ติดยาเสพติด การนำผู้ที่เสพซ้ำเข้ามาดำเนินการฟื้นฟู และมอบหมายงานที่เหมาะสมให้กับทหารกองประจำการที่ติดยาเสพติด โดยมีครูฝึกฯ คอยเป็นที่เลี้ยงให้กับทหารกองประจำการตั้งแต่เริ่มต้นเข้ามาฝึกทหารใหม่ และต่อเนื่องไปจนกระทั่งทหารปลดจากกองประจำการ

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Wudtiphat Prachthakorn
TITLE: Solution on drug problems of the privates in the 3rd army region
a case study area in Phetchabun Province
DATE: September, 2022 **WORD COUNT :** 10,558 **PAGES :** 27
KEY TERMS: The privates, Narcotics, Drug trainer
CLASSIFICATION: Unclassified

Solution on drug problems of the privates in the 3rd army region a case study area in Phetchabun Province. The objectives of the research to study drug problems of the privates in the 3rd army region a case study area in Phetchabun Province. Analyze the impact environment on the factors of drug use among the privates in the 3rd army region in area Phetchabun Province to create a prototype of an effective drug solution system suitable for active-duty the privates in the 3rd Army Area in line with the national strategy Government policies and national plans and the policy of the commander of the Army and the 3rd Army Region.

A major problem that plagues active-duty private is drug addiction. Absolutely unable to stop use due to lack of drug refusal skills and still can't change the mindset to stop taking drugs. Therefore, it is imperative for the 3rd Army Area to create a model of a suitable drug solution system for active-duty the privates under the 3rd Army Area, using the strengths and opportunities that drug addicts are stationed in. Military for 2 years to be effective by establishing a drug trainer to be a mentor to a regular regiment who is addicted to drugs. Drug addiction monitoring bringing people who use them to rehabilitate and assign appropriate tasks to active duty soldiers who are addicted to drugs, with the

trainers serving as mentors for active duty soldiers from the beginning to train new soldiers and continued until the privates were discharged from the active duty.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยการแก้ไขปัญหายาเสพติดของทหารกองประจำการ สังกัดกองทัพภาคที่ 3 กรณีศึกษา ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก พันเอก ธีรยุทธ สายยี่ด ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ที่ได้ให้ข้อมูลด้านงานวิจัยและคำแนะนำการแก้ไขปัญหายาเสพติดของทหารกองประจำการสังกัดกองทัพภาคที่ 3 กรณีศึกษา ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ขอขอบคุณ พันเอก นคร พูลคุ้ม ผู้อำนวยการกองกำลังพล กองทัพภาคที่ 3 นักศึกษาวิทยาลัยการทัพบก หลักสูตรหลักประจำ ชุดที่ 64 พันเอก สานิตย์ สีนาศุก หัวหน้ากองกำลังพลมณฑลทหารบกที่ 38 พันโท คมสรณ์ เป็นใย หัวหน้าฝ่าย กำลังพล กองพลทหารม้าที่ 1 ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์การให้ข้อมูลและคำปรึกษาอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณ พันเอก นิพนธ์ บุญศิริ และ พันเอกหญิง ปัทมา สมสนั่น ที่กรุณาให้ข้อคิด วิเคราะห์ที่มีค่า และมุมมองอันมีประโยชน์ต่องานวิจัยนี้

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ พันเอกหญิง มนทิรา ยิ้มบุญ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งได้กรุณาให้ความรู้และคำแนะนำในการเขียนเอกสารวิจัยด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ตลอดจนตรวจแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ ให้เกิดความสมบูรณ์ เป็นระเบียบเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ไม่มากนักน้อย หากก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคล กลุ่มบุคคล ในกองทัพภาคที่ 3 หน่วยงาน สังคมตลอดจนประเทศชาติ ผู้วิจัยขออุทิศความดีให้แก่บิดา มารดา ครูบาอาจารย์ ผู้บังคับบัญชา และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือสนับสนุนมาโดยตลอด และหากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขออภัยไว้เพียงผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
วิธีการศึกษา	4
ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	7
วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และอุปสรรคที่ส่งผลกระทบ.....	7
สาเหตุของปัญหาการติดยาเสพติดของทหารกองประจำการ	15
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาเสพติดของทหารกองประจำการสังกัด กองทัพภาคที่ 3 ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์.....	16
ข้อมูลการตรวจหาสารเสพติดในปีสภาวะของทหารใหม่ผลัดที่ 2/2564 สังกัดกองทัพภาคที่ 3 ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์.....	17
กลยุทธ์เชิงรุก.....	19
การเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาใหม่.....	20
บทที่ 3 บทอภิปรายผล	23
บทที่ 4 บทสรุป	26
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	27
เอกสารอ้างอิง	
ประวัติผู้วิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาปัญหายาเสพติดนับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น สืบเนื่องจากสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลงไป พลังอำนาจแห่งชาติ สังคม และ จิตวิทยา มีความอ่อนแออย่างเห็นได้ชัด เป็นเหตุปัจจัยผลักดันด้านบุคคลมี ความอ่อนแอทั้งร่างกายและจิตใจไม่สามารถอดทนต่อความชั่วร้าย โดยยึดเอายาเสพติดเป็นที่พึ่ง การแพร่ระบาดจึงเพิ่มขึ้น ส่งผลให้สังคมสับสนวุ่นวาย ขาดคุณภาพ และความสงบสุข

ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดถูกจัดอยู่ในปัญหาด้านความมั่นคงที่ต้องได้รับการแก้ไขในระดับสำคัญเร่งด่วน ซึ่งถูกบรรจุอยู่ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561 – 2580)¹ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ส่วนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและการพัฒนาประเทศ แนวทางการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินการต่อปัญหาเสพติดซึ่งเป็นปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน ในปี พ.ศ. 2563 - 2565 คือ ระดับความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบันดีขึ้น อย่างน้อยร้อยละ 50 และในปี พ.ศ. 2566 - 2580 คือ ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารประเทศ ซึ่งปัจจุบันสถานการณ์ยาเสพติดภายในประเทศ ยังคงมีการจับผู้ค้ายาเสพติดมากขึ้น รวมทั้งราคายาเสพติดโดยเฉพาะยาบ้ามีราคาที่ถูกลง ทำให้การเข้าถึงยาเสพติดเป็นไปง่ายโดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น จึงอาจจะทำให้ในปี พ.ศ. 2565 นี้ยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย

เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2562 มติคณะรัฐมนตรี เห็นชอบนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562 - 2565)² โดยแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รองรับนโยบายที่ 5 : เสริมศักยภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ และนโยบายที่ 8 : เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันความมั่นคงภายใน โดยกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ ดังนี้

1. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ การแพร่ระบาดของยาเสพติดลดลง และสังคมไทยมีความปลอดภัยจากยาเสพติด

2. ตัวชี้วัด

2.1 ระดับความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

2.2 ระดับความสำเร็จของกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

3. กลยุทธ์

3.1 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะ การสกัดกั้นสารตั้งต้น เคมีภัณฑ์ การควบคุมแหล่งผลิตภายนอกประเทศ และการผลักดันการดำเนินงาน ตามแนวปฏิบัติสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาทางเลือก

3.2 สกัดกั้นการลักลอบนำเข้ายาเสพติด ปราบปรามผู้ค้า และเครือข่ายยาเสพติด โดยการบังคับใช้ กฎหมายอย่างเคร่งครัด

3.3 บำบัดฟื้นฟูผู้ใช้ ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด ตามสภาพการเสพติด รวมทั้งติดตามและให้ความช่วยเหลือ ดูแลผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูอย่างเหมาะสม

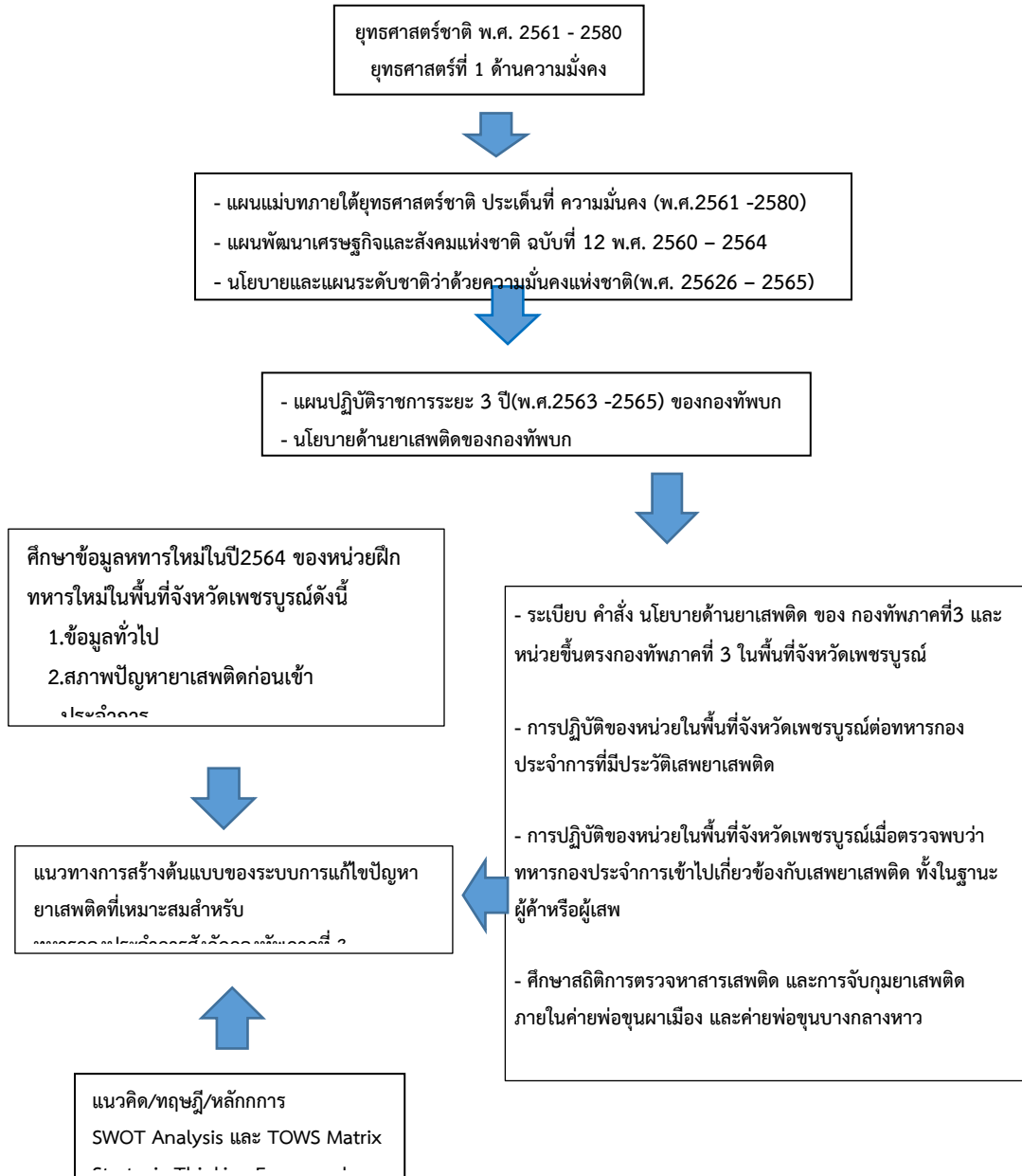
กองทัพบก ได้นำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี³ ในด้านความมั่นคง มาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับแนวทางการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติด เพื่อให้ได้แนวทางที่ถูกต้อง สมบูรณ์ และสามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด มุ่งเน้นที่จะทำให้ค่ายทหารทุกค่ายปลอดยาเสพติด กำลังพลและครอบครัวของกองทัพบกไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ในฐานะผู้ค้า หรือผู้เสพ โดยกำลังพลส่วนใหญ่ของกองทัพบกเป็นกำลังพลประเภททหารกองประจำการที่มีอายุในช่วงระหว่าง 18 – 21 ปี โดยส่วนใหญ่จะเข้าประจำการอยู่ในกองทัพเป็นเวลา 2 ปี จากการตรวจหาสารเสพติด และสอบถามพบว่า มีทหารกองประจำการของกองทัพบกในรุ่นปี 2564 ผลัดที่ 1 มีประวัติเสพยาติดจำนวน 5,234 นาย จากทหารกองประจำการในผลัดเดียวกัน จำนวน 35,916 นาย⁴ คิดเป็นร้อยละ 14.57 พื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์เป็นจุดเชื่อมต่อระหว่าง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลางของประเทศไทย ซึ่งกลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดสามารถใช้เป็นแหล่งพัก และเส้นทางผ่านเข้าสู่พื้นที่ตอนในของประเทศได้อีกเส้นทางหนึ่ง รวมทั้งในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ยังมีชนเผ่าม้ง ซึ่งเป็นชนเผ่าที่มีความเกี่ยวข้องกับเครือข่ายการค้ายาเสพติดอาศัยอยู่ จึงทำให้มียาเสพติดแพร่ระบาดในกลุ่มเยาวชน และผู้ใช้แรงงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งพื้นที่ที่มี

การแพร่ระบาดได้แก่ แหล่งชุมชน หอพัก สถานบันเทิง และสถานศึกษาบางแห่ง โดยยาเสพติดที่แพร่ระบาดในพื้นที่คือ ยาบ้า และยาไอซ์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหายาเสพติดของทหารกองประจำการสังกัดกองทัพภาคที่ 3 ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาเสพติดของทหารกองประจำการสังกัดกองทัพภาคที่ 3 ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์
3. เพื่อสร้างต้นแบบของระบบการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เหมาะสมสำหรับทหารกองประจำการสังกัดกองทัพภาคที่ 3

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบการวิจัย

1.1 รูปแบบการวิจัยใช้แบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามที่ วิทยาลัยการทัพบก กำหนด เป็นแนวทางในการศึกษา

1.2 ขอบเขตการวิจัย ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ได้จากการค้นคว้า เอกสารโดยการทบทวน หนังสือ วารสาร ภาคนิพนธ์ งานวิจัย และเอกสารทางวิชาการ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสืบค้นข้อมูลจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทางอินเทอร์เน็ต ขอบเขตด้านพื้นที่ และประชากร ดำเนินการศึกษาจากทหารกองประจำการในค่ายพ้อผาเมือง และค่ายพ้อขุนบางกลางหาว ขอบเขตด้านระยะเวลา ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในห้วง เดือนพฤษภาคม 2564 – เมษายน 2565

1.3 แหล่งข้อมูลเอกสาร สืบค้นข้อมูลจากเอกสาร รายงาน กฎ ระเบียบ คำสั่ง ของทางราชการ จากหน่วยงานราชการ และแหล่งความรู้จากตำราทั้งของไทย และต่างประเทศ รวมทั้ง แหล่งข้อมูลเสริมจากอินเทอร์เน็ต โดยพิจารณาเลือกใช้ข้อมูลจากเว็บไซต์ที่เชื่อถือได้

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล สังเคราะห์ และพัฒนาข้อเสนอแนะ และนำแนวทางดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป

2. ขอบเขตการศึกษา

โดยการค้นคว้า วิเคราะห์ และกำหนดแนวทางในการพัฒนาการแก้ไขปัญหาเสพติดของทหารกองประจำการ ผลัดที่ 2/2564 ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เอกสารหรือตำราที่เกี่ยวข้อง เช่น

3.1.1 ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580

3.1.2 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคง พ.ศ. 2561 – 2580

3.1.3 แผนปฏิบัติการราชการระยะ 3 ปี (พ.ศ.2563 -2565) ของกองทัพบก

3.2 ข้อมูลในรูปแบบอื่นๆจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่

3.2.1 เว็บไซต์หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.2.2 สรุปรูปสถานการณ์ยาเสพติดภาคเหนือตอนล่าง สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 6 (ในห้วง 1 ตุลาคม – 31 ธันวาคม 2564)

3.2.3 รายงานการประชุม คณะกรรมการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดเพชรบูรณ์ ครั้งที่ 4 ประจำปีงบประมาณ 2565 (26 มกราคม 2563)

3.2.4 รายงานผลการตรวจสอบสารเสพติดในปัสสาวะของทหารกองประจำการผลัดที่ 2/2564 (ก่อนฝึกทหารใหม่) กองทัพภาคที่ 3

3.2.5 รายงานผลการตรวจสอบสารเสพติดในปัสสาวะของทหารกองประจำการผลัดที่ 2/2564 (กลับจากการลาพักเมื่อจบการฝึกทหารใหม่) กองทัพภาคที่ 3

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์ในการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการพัฒนาแนวทางที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการและเป็นข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาระดับยุทธศาสตร์ของ กองทัพภาคที่ 3

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน แบ่งเป็น 5 กิจกรรม ได้แก่

5.1 การพัฒนาและเสนอโครงการวิจัย

5.2 เก็บรวบรวมข้อมูล

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.4 การสรุปผลและอภิปรายผล

5.5 การจัดทำรายงานวิจัยและรูปเล่มวิจัย

โดยใช้ระยะเวลาดำเนินการทั้งสิ้น 7 เดือน ตั้งแต่ พฤศจิกายน 2564 ถึง

เวลา กิจกรรม	พ.ย.64	ธ.ค.64	ม.ค.65	ก.พ.65	มี.ค.65	เม.ย.65	พ.ค.65
1. การเสนอโครงการวิจัย	←→						
2. การเก็บรวบรวมข้อมูล		←→					
3. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล			←→				
4. การสรุปผลการวิจัย					←→		
5. การเขียนรายงานวิจัย และจัดทำรูปเล่ม							←→

พฤษภาคม 2565 แผนการดำเนินการ ตามตารางดังต่อไปนี้

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. สามารถสร้างรูปแบบในการป้องกัน และบำบัดฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติดที่เหมาะสมให้แก่ ทหารกองประจำการ โดยเฉพาะการสร้างองค์ความรู้ในเรื่องของการเลิกเสพยาเสพติดด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาได้ตรงตามสภาพของปัญหาส่วนบุคคล และเกิดข้อคิดที่ตรงกับสภาพจิตใจ สามารถแก้ปัญหาของตนเองในการเลิกเสพยาเสพติด ทหารกองประจำการ สามารถเลิกยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดได้มากกว่าร้อยละ 90
2. สร้างเครือข่ายด้านการข่าวจากทหารกองประจำการในการให้ข้อมูลสำหรับใช้แก้ไข ปัญหาเสพยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดใกล้เคียงที่ทหารกองประจำการ อาศัยอยู่
3. เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

ปัญหายาเสพติดถูกจัดอยู่ในปัญหาด้านความมั่นคงที่ต้องได้รับการแก้ไขในระดับสำคัญเร่งด่วน ซึ่งถูกบรรจุอยู่ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง ส่วนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและการพัฒนาประเทศแนวทางการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดซึ่งได้กำหนดเป้าหมาย การดำเนินการต่อปัญหาเสพติดซึ่งเป็นปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน ในปี พ.ศ. 2563 - 2565 คือ ระดับความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบันดีขึ้น อย่างน้อยร้อยละ 50 และในปี พ.ศ. 2566 - 2580 คือ ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารประเทศ⁵

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของปัญหาเสพติด

1.1 แนวโน้มกระแสประชาคมโลก

1.1.1 ข้อมูลจากสำนักงานยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office on Drugs and Crime; UNODC)⁶ ชี้แนวโน้มว่า ประเทศอัฟกานิสถาน ยังคงเป็นแหล่งผลิตฝิ่นรายใหญ่ที่สุดของโลก รองลงมาเป็นประเทศสหภาพเมียนมาร์ ส่วนพื้นที่ปลูกโคคาเรายใหญ่ของโลกได้แก่ ประเทศโคลอมเบีย โบลิเวีย และเปรู และประเทศที่เป็นแหล่งผลิตสารตั้งต้นที่สำคัญคือ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน อินเดีย เยอรมนี และไต้หวัน แหล่งผลิตยาเสพติด จากพื้นที่พระจันทร์เสี้ยวทองคำ สามเหลี่ยมทองคำและอเมริกาใต้ยังคงส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ยาเสพติดโลก

1.1.2 ข้อมูลจากสำนักงานยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) ชี้แนวโน้มว่า จะมีสารกระตุ้นประสาทชนิดใหม่ (New Psychoactive Substance) ซึ่งมีได้อยู่ภายใต้ การควบคุม ระหว่างประเทศจะแพร่หลายมากขึ้น มีการใช้สารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ที่ไม่ถูกควบคุมในการผลิตยาเสพติด รวมทั้ง การดัดแปลงสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ไปใช้ในทางที่ผิดมากขึ้น⁷

1.1.3 ด้วยเหตุที่ปัญหาอาเสพติดเป็นปัญหาสากล ประเทศต่างๆ จึงเรียกร้องให้สังคมโลก หันมาร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาอาเสพติด

1.1.4 ประเด็นที่ได้มีการหยิบยกขึ้นมาหารืออย่างกว้างขวางในเวทีระหว่างประเทศ อย่างเช่น มาตรการลดอันตรายจากการใช้ยา มาตรการลดทอนความเป็นอาชญากรรม การควบคุมสารตั้งต้นและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทชนิดใหม่ และการยกเลิกโทษประหารชีวิต

1.2 แนวโน้มกระแสประชาคมอาเซียน

เมื่อประเทศในภูมิภาครวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียนใน พ.ศ. 2558 ส่งผลกระทบต่อแนวโน้ม สถานการณ์ยาเสพติดและการบริหารจัดการเพื่อแก้ไข ปัญหาอาเสพติดทั้งทางบวกและทางลบหลายประการด้วยกัน กล่าวคือ ผลกระทบเชิงบวก ที่สำคัญ ได้แก่ สร้างความร่วมมือด้านการป้องกันทางทหารและความมั่นคงอาเซียน โดยเฉพาะการกำหนดแนวทางการจัดการพื้นที่ชายแดน การดำเนินงานภายใต้ความร่วมมือต่าง ๆ จะก่อให้เกิดสันติภาพและเสถียรภาพในภูมิภาคอาเซียน เกิดการเสริมสร้างความเข้าใจในระบบกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย การพัฒนาประสิทธิภาพของหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย การพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับพันธกรณีอาเซียน การสร้างแนวปฏิบัติร่วมกันของประชาคมอาเซียน มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้กับประเทศในกลุ่มอาเซียน ผลกระทบเชิงลบที่สำคัญ ได้แก่ ประเทศสมาชิก มีระบบกฎหมาย ที่แตกต่างกัน และบทลงโทษที่รุนแรงไม่เหมือนกัน ช่องว่างของบทลงโทษในเชิงเปรียบเทียบระหว่างประเทศ (Law loophole)^๘ เป็นเหตุให้นักค้ายาเสพติดหลบหลีกจากการกระทำความผิดในประเทศที่มีบทลงโทษหนักหรือมี มาตรการที่รุนแรง ไปยังประเทศอื่นที่มีบทลงโทษที่เบากว่า อำนาจการบังคับใช้กฎหมาย ของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมในแต่ละประเทศอยู่ภายใต้ขอบเขตพรมแดนของตนเอง ขณะที่อาชญากรรมข้ามชาติไร้พรมแดน ปัจจุบันกฎหมายหลายฉบับ ไม่สอดคล้องกับพันธกรณี ต้องเร่งปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและมาตรการที่ปฏิบัติต่อต่างชาติที่เข้ามาในประเทศไทย ให้เป็นไปตามพันธกรณี การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนพื้นฐาน สิทธิในกระบวนการยุติธรรมกฎหมายการเข้าเมือง กฎหมายทะเบียนราษฎร กฎหมายสัญชาติ กฎหมายที่ดิน การเคลื่อนย้ายแรงงานโดยเสรีอาจก่อให้เกิดผลกระทบ ต่อความสงบสุข และความมั่นคงภายในประเทศ กลุ่มก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติแสวงประโยชน์

จากการเปิดเสรีและเคลื่อนย้ายเสรี การประชุมกรรมเกี่ยวกับอาชญากรรมและยาเสพติด จะพัฒนารูปแบบที่พลิกแพลงมากขึ้น ทำให้การป้องกันและปราบปรามมีความยุ่งยากและซับซ้อนยิ่งขึ้น

1.3 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การทหาร และเทคโนโลยี

การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมได้กลายเป็นทั้งปัจจัยและเงื่อนไขให้เกิดผลต่อปัญหายาเสพติด ทั้งในด้านการผลิต การค้า การนำเข้า การส่งออก และการแพร่ระบาดของยาเสพติด กล่าวคือ

1.3.1 การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

1.3.1.1 แรงจูงใจเกี่ยวกับรายได้ (Incentive Inducement) การลักลอบค้ายาเสพติดเป็นวิธีการ หนึ่งในที่สามารถสร้างรายได้จำนวนมหาศาลภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว (Profitability) และแรงจูงใจที่อยากร่ำรวย แบบก้าวกระโดดได้ทำให้เกิดการผลิต การค้า การนำเข้า การส่งออก และการแพร่ระบาดของยาเสพติด อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง การลักลอบค้ายาเสพติดกลายเป็นช่องทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม มีโอกาสในการไต่เต้าไปสู่ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

1.3.1.2 การลักลอบค้ายาเสพติดตั้งอยู่บนพื้นฐานของการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเสี่ยงกับ ค่าตอบแทน (Risk and Return) เกิดความคิดที่ว่ายิ่งเสี่ยงยิ่งคุ้ม ทำให้บางคนเกิดความรู้สึกกล้าได้กล้าเสีย หลงผิด คิดว่ากำไรที่ได้คุ้มต่อการลงเสี่ยง กระทำความผิดจึงหันไปค้ายาเสพติด มีผู้กระทำความผิดคดียาเสพติดรายใหม่ ตลอดเวลา

1.3.1.3 การลักลอบค้ายาเสพติดเป็นขบวนการเศรษฐกิจนอกระบบ (Shadow Economy)⁹ ที่บ่อนทำลายความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ การลักลอบค้ายาเสพติดเป็นมูลเหตุที่สำคัญประการหนึ่ง ของการประพัตติมิชอบในวงราชการ การสมยอมของเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อแลกกับผลประโยชน์ทำให้ขบวนการนอกกฎหมายเหล่านี้ยังคงดำรงอยู่ได้ และเจ้าหน้าที่ของรัฐตกเป็นผู้ต้องหาในคดียาเสพติดมากขึ้น

1.3.1.4 อาชญากรรมด้านยาเสพติดมีความสัมพันธ์กับกระบวนการพัฒนาทางเศรษฐกิจ รวมทั้ง เกิดความเกี่ยวข้องกันของอาชญากรรมด้านต่างๆ ด้วย อย่างเช่น องค์กรอาชญากรรมด้านยาเสพติดกับอาชญากรรมทางทรัพย์สิน (Property Crime) และ

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Crime) เจื่อนไขจากการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบเปิดทางเศรษฐกิจทำให้เกิดการแฝงตัวเข้ามาขององค์กรอาชญากรรม

1.3.1.5 สังคมเมืองประชาชนต้องทำงานเพื่อเลี้ยงชีพ ทุกคนพยายามดิ้นรนทุกวิถีทางในการหาเงินให้ได้มากที่สุดโดยไม่คำนึงถึงว่าจะได้มาโดยวิธีใด ครอบครัวที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย หรือมีการก่อหนี้ของครัวเรือนจะส่งกระทบต่อการดำรงชีวิตและความมั่นคงของครัวเรือน สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจผลักดัน ให้คนที่ประสบปัญหาชีวิตหันไปพึ่งพยายาเสพติด เกิดมีการเสพยาเสพติดเพิ่มขึ้นด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน

1.3.1.6 ความสัมพันธ์แบบศูนย์กลางกับปริมณฑล (Center-Periphery relation)¹⁰ ได้ทำให้เกิดการกระจายตัวของยาเสพติดจากเมืองใหญ่ๆ ที่เป็นศูนย์กลางในด้านต่างๆ ไปยังเขตบริเวณข้างเคียง มีแนวโน้มว่า จะเกิดการกระจายตัวของยาเสพติดจากสังคมเมืองไปสู่เขตปริมณฑลและสังคมชนบทมากขึ้นอย่างกรณีของ กรุงเทพมหานครและจังหวัดปริมณฑล เมืองใหญ่ๆ ในภูมิภาคกับพื้นที่ใกล้เคียงชุมชนที่มีความเจริญมากก็มักแฝงไปด้วยปัญหาเสพติดที่มากเช่นกัน

1.3.1.7 อาชญากรรมด้านยาเสพติดจะสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน และส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างมาก มีความสัมพันธ์กันระหว่างการเกิดอุบัติเหตุกับการเสพยาเสพติด สร้างความสูญเสียทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นมูลค่ามหาศาล

1.3.2 การเปลี่ยนแปลงทางสังคม

1.3.2.1 อาจจะสามารถกล่าวได้ว่า ปัญหาเสพติดในอนาคตจะเกิดขึ้นได้ใน 2 ลักษณะด้วยกันคือ อุปสงค์ยาเสพติดทำให้เกิดอุปทานยาเสพติด (Demand Create Supply Problem) และอุปทานยาเสพติดทำให้เกิดอุปสงค์ยาเสพติด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งการมีคนซื้อจะชักนำให้มี คนขายเกิดขึ้น และสิ่งที่น่าเป็นห่วงมากก็คือ ภาวะความท่วมท้นของทั้งอุปทานยาเสพติดและอุปสงค์ยาเสพติด (Excess Supply-Excess Demand)

1.3.2.2 สังคมกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จากสภาพปัญหาต่างๆ ที่รุมเร้าสังคมอยู่ทุกวันมีส่วนผลักดันให้เกิดการใช้ยาเสพติดเพื่อแสวงหาความเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ (Mood Altering) ตามมา ในสภาวะที่สังคมกดดันบีบคั้นมากๆ ทำให้เกิดความยากลำบากในการประคองตัวเองให้อยู่รอด ต้องพยายามดิ้นรน แสวงหาแนวทางใน

การแก้ปัญหาชีวิตแบบเฉพาะหน้า จะมีการใช้ยาเสพติดในกลุ่มที่สร้างความเคลิบเคลิ้ม (Euphoria) เพื่อให้รู้สึกว่ารุดพ้นไปจากโลกแห่งความเป็นจริง ไม่ต้องรับรู้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และในเหตุการณ์ที่ต้องฝืนความรู้สึก มักจะมีการใช้ยาเสพติดประเภทกลุ่มประสาทหรือหลอนประสาทเพื่อปรับสภาพจิตใจให้เกิด ความกล้า ให้สามารถปฏิบัติภารกิจซึ่งในภาวะปกติไม่สามารถมีพฤติกรรมดังกล่าวได้ มีการใช้ยาเสพติดเพื่อการประกอบอาชีพบางประเภท ในสถานการณ์ที่ต้องการกระตุ้นความรู้สึกหรือต้องการให้เกิดอะไรบางอย่างในสิ่งที่ปกติไม่เกิดขึ้น มักจะมีการใช้ยาเสพติดประเภทกระตุ้นประสาท ในบางขณะมีการใช้ยาเสพติดบางชนิดเพื่อเสริมสร้าง ความสนุกสนาน ความบันเทิง ความตื่นเต้น การกระตุ้นความรู้สึกทางเพศ

1.3.2.3 ในทำนองเดียวกันกับปัญหายาเสพติดก็ทำให้ปัญหาต่างๆ ที่สังคมต้องเผชิญอยู่มีความยุ่งยาก ซับซ้อนเพิ่มขึ้น อย่างเช่น กลุ่มผู้ติดยาเสพติดจะพยายามทุกวิถีทางเพื่อให้ได้ยาเสพติดมาเสพ เกิดการก่ออาชญากรรมเพื่อหาเงินมาซื้อยาเสพติด ผู้ที่ติดยาเสพติดมีโอกาที่จะมีอาการแปรปรวน กลายเป็นโรคจิตประสาท และอาจจะสร้างปัญหาความเดือดร้อนให้แก่สังคม ภาพสะท้อนของอาชญากรรมที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธกับ ยาเสพติดยังปรากฏให้เห็นอยู่อย่างต่อเนื่อง และส่งผลต่อความรู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัยในการดำรงชีวิตประจำวัน ของประชาชน

1.3.2.4 ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนหรือได้รับผลกระทบโดยตรงจากปัญหาเสพติดจะเรียกร้องให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดแก้ไขปัญหามากขึ้น แต่ด้วยเหตุที่ยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ และอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ ผลการดำเนินงานอาจจะไม่สามารถตอบสนองต่อข้อเรียกร้องหรือความต้องการ

1.3.3 การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

ในช่วงที่ผ่านมาทุกรัฐบาลให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับที่สูงมาก และทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ปรากฏผลการดำเนินงานในหลายๆ ด้านเพิ่มมากขึ้น ในอนาคตปัญหายาเสพติดยังคงมีแนวโน้มรุนแรงอยู่และนับวันจะทวีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ประชาชนได้คาดหวังให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดในการควบคุม ป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อจะได้มีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในการดำรงชีวิต และปัญหายาเสพติดในกลุ่มทหารประจำการ จะส่งผลกระทบต่อสถาบัน

ทหาร ซึ่งถือว่าเป็นสถาบันสำคัญสถาบันหนึ่งในระบบการเมืองไทย ทำให้ความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนต่อรัฐบาลและทหารลดลง ขาดความน่าเชื่อมั่นต่อการเมืองไทยพร้อมกันนั้นยังส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของระบบการเมืองไทยในเวทีระหว่าง ประเทศด้วย

1.3.4 การเปลี่ยนแปลงทางการทหาร

กองทัพบกเป็นหน่วยงานหนึ่งที่สำคัญของชาติ มีกำลังพลประมาณ 245,000 นาย โดยกำลังพลส่วนใหญ่เป็นทหารกองประจำการ ที่เป็นกำลังสำคัญในการปฏิบัติการกิจของกองทัพบก ในแต่ละปีกองทัพจะเปิดรับสมัคร และเรียกเกณฑ์ทหารกองเกิน (ทหารกองเกิน หมายถึงชายที่มีสัญชาติไทย อายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ และยังไม่ถึง 30 ปีบริบูรณ์ ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้แล้ว) เข้าเป็นทหารกองประจำการประมาณ 100,000 นายต่อปี และต้องเข้าประจำการในสังกัดกองทัพบกประมาณ 80,000 นายต่อปี (ส่วนที่เหลือประมาณ 20,000 นายจะเข้าประจำการในสังกัด กองทัพอากาศ และกองทัพเรือ) ในแต่ละปีทหารกองเกินที่เข้ามาประจำการในกองทัพบกจะเป็นผู้ที่ติดยาเสพติดอยู่ประมาณ 30 – 40 เปอร์เซ็นต์ หรือประมาณ 24,000 – 32,000 นายต่อปี โดยจะติดยาเสพติดประเภทยาบ้า มากที่สุด ส่งผลให้คุณภาพของกำลังพลและประสิทธิภาพในการปฏิบัติการกิจลดลงเป็นอย่างมาก ส่งผลต่อพลังอำนาจแห่งชาติทางการทหารของกองทัพบกที่ลดลงกระทบต่อภารกิจในการป้องกันประเทศและภารกิจอื่นๆของกองทัพบกเป็นอย่างมาก

1.3.5 การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้ข้อมูลข่าวสารเป็นเรื่องไร้พรมแดน ทุกคน สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้โดยไร้ขีดจำกัด สื่อสมัยใหม่ครอบคลุมพื้นที่ชีวิตส่วนใหญ่ของคนไทย การสื่อสาร ทางอิเล็กทรอนิกส์กลายเป็นส่วนหนึ่งของการใช้ชีวิตประจำวัน สภาพสังคมทั่วไปกำลังกลายเป็น “สังคมมองจอ” ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลลดลง มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการกระทำความผิดเพื่อหลบหลีกการตรวจสอบและการปราบปรามของเจ้าหน้าที่มากขึ้น การแสวงประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในการค้ายาเสพติด การติดต่อสื่อสาร การเงิน การขนส่งมีมากขึ้น ส่งผลให้ ยาเสพติดกับผู้เสพใกล้กันมากขึ้นด้วยเทคโนโลยี การค้ายาเสพติดในปัจจุบัน นอกจากการค้ายาเสพติดแบบทั่วไปแล้ว ยังพบว่ากลุ่ม ผู้ค้ายาเสพติดได้ใช้

ช่องทางออนไลน์ควบคู่กับการส่งยาเสพติดทางพัสดุไปรษณีย์ในการกระจายยาเสพติดไปสู่กลุ่มผู้เสพมากขึ้น เช่น แอปพลิเคชันไลน์ ทวิตเตอร์ เฟสบุ๊ก อินสตาแกรม ฯลฯ โดยเฉพาะช่องทาง ทวิตเตอร์ เป็นช่องทางที่ได้รับความนิยมสูงสุดในการซื้อ ขาย ซึ่งกลุ่มผู้ ใช้ส่วนใหญ่เป็นเด็กและเยาวชน พบว่า มีการซื้อ ขายยาเสพติดเกือบทุกชนิดอย่างแพร่หลาย แจ้งราคาขายชัดเจน มีช่องทางการส่งให้ เลือกหลากหลาย เช่น นั้ดรับส่งผ่านไปรษณีย์ ทั้งภาครัฐ และเอกชน ปัจจุบัน ธุรกิจทางโลจิสติกส์ทั้งระบบในประเทศไทยมีอัตราขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทำให้การขนส่งมีความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

1.4 แนวโน้มสถานการณ์ยาเสพติดของประเทศไทย ในปีงบประมาณ 2564

สถานการณ์การค้าและการแพร่ระบาดของยาเสพติด ¹¹

สถานการณ์ยาเสพติดของประเทศไทยยังไม่ลดระดับความรุนแรงลง อันเป็นผลมาจากการขยายตัวของการผลิตยาเสพติดในพื้นที่ สามเหลี่ยมทองคำในช่วงหลายปีที่ผ่านมา กลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดยังมีการลักลอบนำยาเสพติดจำนวนมากเข้ามายังประเทศไทย อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีการจับกุมยาเสพติดได้เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะยาเสพติดประเภทสารสังเคราะห์ (ยาบ้า และไอซ์) ในปีงบประมาณ 2564 มีการจับกุมคดียาเสพติดทั้งหมด 337,186 คดี ผู้ต้องหา 350,758 คน ของกลางยาบ้า 554.7 ล้านเม็ด ไอซ์ 26,662 กิโลกรัม เฮโรอีน 4,520 กิโลกรัม คีตามีน 1,350 กิโลกรัม โคเคน 45 กิโลกรัม เอ็กซ์ตาซี 447,213 เม็ด และกัญชา 41,573 กิโลกรัม โดยมีสถิติการจับกุมสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ 2563 (ปีงบประมาณ 2563 มีการจับกุมคดียาเสพติดทั้งหมด 324,552 คดี ผู้ต้องหา 338,560 คน ของกลางยาบ้า 319.1 ล้านเม็ด ไอซ์ 23,872 กิโลกรัม เฮโรอีน 597 กิโลกรัม คีตามีน 1,342 กิโลกรัม โคเคน 23 กิโลกรัม เอ็กซ์ตาซี 510,223 เม็ด และกัญชา 9,227 กิโลกรัม)

สถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติด มีแนวโน้มที่แพร่ระบาดมากขึ้นตามการขับเคลื่อนของอุปทาน (Supply) ของการผลิตยาเสพติดนอกประเทศ จากปริมาณยาเสพติดที่มีการลักลอบนำเข้าเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ยาเสพติดกระจายไปยังพื้นที่ต่างๆ ของประเทศไทย และ ด้วยกลยุทธ์การค้าของกลุ่มนักค้ายาเสพติดที่ทำให้ยาเสพติดมีราคาถูกลง ส่งผลให้เกิดการกระตุ้นการใช้ยาเสพติดในประเทศ ผู้เสพรายใหม่เข้าสู่วงจรของยาเสพติดมากขึ้น จากข้อมูลผู้เข้าบำบัดรักษาที่เข้าสู่ระบบจะพบสัดส่วนผู้เสพรายใหม่ถึงร้อยละ 70.34 ไม่นับรวมผู้เสพจำนวนมากที่ยังไม่เข้าสู่ระบบการบำบัดรักษา หลบซ่อน

ไม่แสดงตัวจนเกิดภาวะการเสพติดซ้ำ ซึ่งจะส่งผลต่ออาการทางจิตเวชจากยาเสพติด ข้อมูลจากระบบการบำบัดรักษายาเสพติด (บสต.)¹² ปีงบประมาณ 2564 มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติด 155,500 ราย (ปีงบประมาณ 2563 มีผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติด 212,646 ราย) ส่วนใหญ่ยังคงเป็นเพศชาย ร้อยละ 89.66 เมื่อพิจารณา กลุ่มอายุของผู้เข้าบำบัดทั้งหมด ส่วนใหญ่กลุ่มอายุ 25 - 29 ปี ร้อยละ 18.24 รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 20 - 24 ปี ร้อยละ 17.01 กลุ่มอายุ 30 - 34 ปี ร้อยละ 15.29 และกลุ่มอายุ 35 - 39 ปี ร้อยละ 13.78 ผู้เข้าบำบัดรักษาส่วนใหญ่เป็นผู้เสพ ร้อยละ 63.61 รองลงมาคือ ผู้ติดยา ร้อยละ 31.99 และผู้ใช้ ร้อยละ 4.40 ยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดมากที่สุด คือ ยาบ้า ร้อยละ 79.2 รองลงมาคือ ไอซ์ ร้อยละ 8.3 กัญชา ร้อยละ 4.4 และเฮโรอีน ร้อยละ 3.3 สำหรับยาเสพติด ที่ต้องเฝ้าระวัง คือ ไอซ์ที่พบการแพร่ระบาดเพิ่มขึ้น และเฮโรอีน ที่พบการแพร่ระบาดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ในบางพื้นที่ เช่น กรุงเทพมหานคร และ จังหวัดกาญจนบุรี นอกจากนี้ยังเริ่มพบการใช้ยาเสพติดและวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทแบบผสมหลายชนิด (Drugs Cocktail) ในกลุ่มเด็กและเยาวชน

1.5 สถานการณ์ยาเสพติดพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ห้วงไตรมาส 1 ปีงบประมาณ 2565 (1 ตุลาคม - 31 ธันวาคม 2564)¹³

พื้นที่ภาคเหนือตอนล่างเป็นเส้นทางผ่านของการลักลอบลำเลียงยาเสพติด โดยเฉพาะการลักลอบลำเลียง จากพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ภาคอีสาน และจากด้านตะวันตกของอำเภอชายแดนจังหวัดตาก จากกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ซึ่งกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง มีการพัฒนาการทั้งด้านการเมืองการปกครองและการเรียกร้องสิทธิมนุษยชน มีการจัดตั้งองค์กรต่าง ๆ ในลักษณะองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) โดยเฉพาะองค์กรทางชาติพันธุ์ของตนทั้งภายในประเทศและมีความเกี่ยวโยงสัมพันธ์กับองค์กรทางชาติพันธุ์ม้งระหว่างประเทศ จนทำให้มีเครือข่ายกว้างขวาง¹⁴ ในประเทศไทยมีประชากรม้ง อยู่ราว 2 แสนคน หรือคิดเป็นร้อยละ 14.37 ของจำนวนประชากรชาวเขาในไทย โดยแยกย้ายกันไปอยู่ในจังหวัดต่างๆ 14 จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงราย น่าน แพร่ ตาก ลำปาง พะเยา เพชรบูรณ์ แม่ฮ่องสอน กำแพงเพชร พิษณุโลก เลย กาญจนบุรี และสุโขทัย มีชาวม้งบางส่วนที่ทำประโยชน์ ให้กับทางราชการ เช่นกรณี การเข้าร่วมเป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย (ผรท.) ช่วยทางราชการปราบปรามผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ และรัฐบาลได้มอบสิทธิการอยู่อาศัย และทำกินบนที่ดินในพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยชุมชนม้งที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทยอยู่ที่ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์¹⁵ ปัจจุบันในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่างได้ประสบ

ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยมีกลุ่มมั่งในพื้นทีภาคเหนือตอนบน และในพื้นทีจังหวัดตาก ได้นำเข้ายาเสพติดจากแหล่งผลิตในประเทศเพื่อนบ้านมายังพื้นที่ตอนในของประเทศโดยอาศัยเครือข่ายความสัมพันธ์ทางเชื้อชาติ และเครือญาติ นำยาเสพติดบางส่วนเข้ามาพักในพื้นที เพื่อกระจายให้กับลูกค้าภายในประเทศ และต่างประเทศต่อไป ทำให้อาเสพติดได้แพร่ระบาดในพื้นทีที่มากขึ้นเนื่องจากยาเสพติดหาซื้อได้ง่ายและมีราคาถูกลง โดยราคาเสพติดประเภทยาบ้าในพื้นทีภาคเหนือตอนล่าง ราคาขายปลีก เม็ดละ 50 – 150 บาท (เมื่อ 10 ที่แล้ว ราคาขายบ้าในพื้นที เม็ดละ 300 บาท) และรูปแบบการติดต่อซื้อขายยาเสพติดของผู้ค้า/ผู้เสพในพื้นทีตอนใน ส่วนใหญ่ใช้โทรศัพท์มือถือหรือสื่อสังคมออนไลน์ (แอปพลิเคชันไลน์, เฟสบุ๊ก และอินสตราแกรม) ซึ่งในพื้นทีจังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ และจังหวัดพิษณุโลก มีแนวโน้มที่จะมีการแพร่ระบาดรุนแรง มีการจับกุมเครือข่ายได้ของกลางยาเสพติดจำนวนมาก โดยเครือข่ายยาเสพติดที่หลบหนีคดีไปอยู่ประเทศเพื่อนบ้าน โดยจะใช้สังคมออนไลน์หรือโทรศัพท์ติดต่อกับกลุ่มเครือข่ายที่อยู่ในประเทศไทยเพื่อติดต่อซื้อขาย และชำระเงินค้ายาเสพติดผ่านบัญชีธนาคาร รวมทั้งการลักลอบลำเลียงยาเสพติดร่วมกับกลุ่มเครือข่ายในจังหวัดของแต่ละกลุ่ม ส่งผลให้อาเสพติดยังคงมีแนวโน้ม แพร่ระบาดรุนแรง การเข้าถึงยาเสพติดทำได้ง่าย

การจับกุมยาเสพติด

ข้อมูลผลการจับกุมคดียาเสพติดในห้วงไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2565 (1 ตุลาคม – 31 ธันวาคม 2564) ในพื้นที 9 จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง รวมทั้งหมดทุกข้อหา มีจำนวนทั้งสิ้น 6,578 คดี ผู้ต้องหา รวม 6,912 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ 2564 เล็กน้อย โดยจำนวนคดียาเสพติดทั้งหมดนี้ เมื่อพิจารณาแยกเฉพาะข้อหาสำคัญมีจำนวน 3,470 คดี โดยแยกเป็นข้อหา ผลิต 558 คดี (ร้อยละ 16.08) ข้อหาจำหน่าย 411 คดี (ร้อยละ 11.84) ข้อหาครอบครองเพื่อจำหน่าย 988 คดี (ร้อยละ 28.47) และข้อหาครอบครอง 1,513 คดี (ร้อยละ 43.60)

จังหวัดที่มีการจับกุมเฉพาะข้อหาสำคัญ (ยกเว้นข้อหาเสพ) มากที่สุดในห้วงไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ 2565 (1 ตุลาคม – 31 ธันวาคม 2564) จำนวน 3 อันดับแรก คือจังหวัดอุดรดิตถ์ 618 คดี รองลงมา คือ จังหวัดเพชรบูรณ์ 586 คดี และจังหวัดพิษณุโลก 450 คดี ตามลำดับ

2. สาเหตุของปัญหาการติดยาเสพติดของทหารกองประจำการในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์

จากการตรวจสอบข้อมูลทหารใหม่ ผลัดที่ 2/64 ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า อาชีพก่อนเข้าประจำการ มากที่สุดคือ อาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 23.75 รองลงมาคือ ไม่มีอาชีพ ร้อยละ 17.97 เกษตรกรรม ร้อยละ 14.94 ที่เหลือ มีอาชีพลูกจ้าง/พนักงาน และช่างก่อสร้าง ตามลำดับ ระดับการศึกษา จบมัธยมศึกษาตอนปลาย มากที่สุด ร้อยละ 51.55 ประกาศนียบัตรวิชาชีพและวิชาชีพชั้นสูง (ปวช. – ปวส.) ร้อยละ 22.45 จบชั้นประถมศึกษา และไม่ได้ศึกษา ร้อยละ 18.98 และจบปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 7 โดยกลุ่มทหารกองประจำการที่ติดยาเสพติด จะมีความสัมพันธ์กับอาชีพและระดับการศึกษา กล่าวคือกลุ่มที่ติดยาเสพติดจะเป็นผู้ที่ไม่มียาชีพมากที่สุด รองลงมาคืออาชีพรับจ้างทั่วไป และผู้ที่ติดยาเสพติดจะมีระดับการศึกษาตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายลงมามากที่สุด โดยทหารกองประจำการที่ติดยาเสพติด ส่วนใหญ่เกิดจาก การติดยาเสพติดก่อนเข้าประจำการ และจากการซักถามสาเหตุการเสพยา สามารถแบ่งเป็นกลุ่มได้ดังนี้

2.1 ในกลุ่มที่ติดยาเสพติดจากในสถานศึกษา พบว่าในช่วงที่ต้องเข้าเรียนหนังสือ ในช่วงมัธยม หรือ ช่วงประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลายคนจะต้องเข้ามาเรียนหนังสือ ในโรงเรียนที่อยู่ในตัวเมืองของจังหวัดเพชรบูรณ์ เนื่องจากโรงเรียนระดับมัธยมที่มีคุณภาพในจังหวัดเพชรบูรณ์ จะอยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ ซึ่งมีระยะทางห่างจากภูมิลำเนาหลายกิโลเมตร โดยส่วนใหญ่จะเช่าหอพักอยู่กับเพื่อนเพื่อลดภาระการเดินทาง ซึ่งบางคนย้ายเข้ามาเรียนหนังสือในเมืองเพชรบูรณ์ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาต้นทำให้เยาวชนเหล่านั้นมีอิสระจากการดูแลของผู้ปกครอง บางรายพ่อแม่ผู้ปกครองต้องทำงานหารายได้จนไม่มีเวลาดูแลบุตรหลานของตนเอง และมักใช้เงินเลี้ยงดูบุตรหลานแทนขาดการดูแลเอาใจใส่ อบรมเลี้ยงดู ประกอบกับวัยที่ศึกษาคะนองอยากรู้ อยากลอง อยากสนุกสนาน เมื่อถูกเพื่อนชักชวนทดลองเสพยาเสพติด และเมื่อเสพแล้วก็คิดว่าตัวเองไม่ติด เมื่อมีโอกาสก็เสพซ้ำเรื่อยจนไม่อยากเลิก สุดท้ายก็ไม่อยากเรียนหนังสือต่อและไม่ประกอบอาชีพ นอกจากการเที่ยวเตร่ และเสพยาเสพติดเพียงเท่านั้น บางรายก็ผันตัวเองจากผู้เสพเป็นผู้ค้าเพื่อหารายได้ซื้อยาเสพติดมาเสพ

2.2 ในกลุ่มที่ติดยาเสพติดจากการประกอบอาชีพ ด้วยจังหวัดเพชรบูรณ์ประชากรส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งได้แก่ ข้าว ข้าวโพด อ้อย ยาสูบ ผัก และผลไม้ชนิดต่างๆ จึงทำให้ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์มีความต้องการใช้แรงงานในภาคการเกษตรเป็นจำนวนมาก

แต่ด้วยคนในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่นิยมทำอาชีพที่ต้องใช้แรงงานหนัก จึงทำให้ภาคเกษตรขาดแรงงาน โดยเฉพาะในช่วงเก็บเกี่ยวที่ต้องเร่งเก็บเกี่ยวให้ทันกับฤดูกาลไม่เช่นนั้นจะเกิดความเสียหายกับผลผลิต หลายพื้นที่จึงนิยมใช้ยาบ้า ผสมกับเครื่องดื่มให้ผู้รับจ้างกินหรือการให้เสพโดยตรง เพื่อให้สามารถทำงานได้ทนทานขึ้น บางรายจ่ายค่าแรงด้วยยาบ้าแทนการจ่ายค่าแรงด้วยเงิน ซึ่งดึงดูดให้มีคนมารับจ้างเป็นแรงงานให้กับนายจ้าง

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาเสพติดของทหารกองประจำการสังกัดกองทัพภาคที่ 3 ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์

จากการตรวจสอบพบว่าทหารกองประจำการที่ติดยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นการติดยาเสพติดประเภทยาบ้ามากที่สุด เหตุผลหลักที่มีผลต่อการตัดสินใจในการใช้ยาบ้าเพราะความเข้าใจที่ว่า “ใช้แล้วไม่ติด” สามารถทำงานได้นานมีประสิทธิภาพ และมีความบันเทิงสนุกสนานในกลุ่มเพื่อน โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

3.1 อยู่ในช่วงวัยรุ่น อยากรู้ อยากลอง และอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ติดยาเสพติด เมื่อถูกเพื่อนชักชวนจึงเสพเพราะกลัวว่าเพื่อนจะไม่คบคบหาด้วย

3.2 การไม่ได้เรียนหนังสือ หรือไม่ได้ทำงาน จึงทำให้หลายคนมีเวลาว่างที่จะหันเข้าหา ยาเสพติด เพื่อคลายความเหงา

3.3 เป็นผู้ใช้แรงงานรับจ้างทั่วไป ซึ่งในพื้นที่อำเภอรอบนอกของจังหวัดเพชรบูรณ์ นิยมเสพยาบ้า เพื่อให้สามารถทำงานได้มากขึ้น และนายจ้างบางรายมักใช้ยาเสพติดมาเป็นของแถมให้กับแรงงานนอกจากการจ่ายค่าจ้างด้วยเงิน

3.4 สภาพสังคมสิ่งแวดล้อมที่มีการเสพยาเสพติด ผู้ที่ติดยาเสพติดหลายรายเสพยาเสพติดเนื่องจากสภาพสังคม สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยมีการเสพยาเสพติด จึงทำตามคนอื่นๆ ในสังคม

3.5 ปัญหาครอบครัว ขาดความรักความเอาใจใส่จากครอบครัว

3.6 ทหารกองประจำการหลายรายมีความตั้งใจที่จะเลิกยาเสพติดแต่ไม่สามารถทำได้เนื่องจากมีอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อในการเลิกเสพยาเสพติดที่ทำให้ยังคงกลับไปเสพอีกครั้ง ซึ่งเกิดจากอุปสรรคต่างๆดังนี้

3.6.1 เมื่อเลิกยาเสพติดแล้วกลับไปอยู่ในสภาพสังคมแบบเดิม

3.6.2 คนที่เคยเสพยาเสพติดถึงแม้จะเลิกได้แล้ว สังคมก็ยังมองว่าเขายังติดยา อยู่ไม่น่าจะเลิกได้ ทำให้ต้องหันกลับไปเสพยาอีกครั้งเพื่อประชดสังคม

3.6.3 ยาเสพติดยังคงหาง่าย จึงเสพยาอีกครั้ง

3.6.4 เสพมานานทำให้ยังคงมีภาวะด้านอารมณ์ เช่น เฉยเมย ซึมเศร้า หงุดหงิด หรือมี อารมณ์แปรปรวน บางครั้งมีอาการ อายุกยาเกิดขึ้นอีก ซึ่งต้องใช้เวลาในการฟื้นฟู 6 – 20 สัปดาห์¹⁶

3.6.5 ไม่ยอมรับว่าตนเองติดยาเสพติด

4. ข้อมูลการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะของทหารใหม่ผลัดที่ 2/2564 สังกัด กองทัพอากาศที่ 3 ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์

ผลการตรวจสารเสพติดในปัสสาวะของทหารกองประจำการ ผลัดที่ 2/64 ก่อนฝึกทหารใหม่และหลังกลับจากลาพักหลังการฝึกฯของหน่วยในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์¹⁷ ดังแสดงในตารางที่ 1

ลำดับ	หน่วย	จำนวนทหารกองประจำการ(นาย)	แยกตามภูมิภาค		ตรวจพบสารเสพติดในปัสสาวะ (ก่อนการฝึก)	ตรวจพบสารเสพติดในปัสสาวะ (กลับจากการลาพัก)	หมายเหตุ
			จังหวัด	จำนวน (นาย)			
1.	ม.3	111	จว.พ.ช.	106	49	-	ลดลง51
			จว.พ.จ.	5	2	-	
2.	ม.3พัน.13	102	จว.พ.ช.	99	20	7	ลดลง13
			จว.พ.จ.	3	-	-	
3.	ม.3พัน.18	101	จว.พ.ช.	51	10	-	ลดลง16
			จว.พ.จ.	52	7	1	
4.	ม.3พัน.26	123	จว.พ.ช.	61	11	-	ลดลง17
			จว.พ.จ.	62	6	-	
5.	ม.พัน.28พล.ม.1	59	จว.พ.ช.	61	12	3	ลดลง9
6.	ป.21พัน.30	63	จว.พ.ช.	19	4	-	ลดลง11
			จว.พ.จ.	44	7	-	
7.	ช.พัน.8 พล.ม.1	93	จว.พ.ช.	90	20	-	ลดลง20
			จว.พ.จ.	3	-	-	
8.	ส.พัน.11พล.ม.1	82	จว.พ.ช.	78	21	-	ลดลง21
			จว.พ.จ.	4	-	-	
9.	มทบ.36	147	จว.พ.ช.	20	3	-	ลดลง26
			จว.พ.จ.	127	23	-	
รวม		881			195	11	ลดลง 184

ตารางที่ 1 ผลการตรวจสารเสพติดในปัสสาวะของทหารกองประจำการ ผลัดที่ 2/64

หมายเหตุ : หน่วยฝึกทหารใหม่ในพื้นที่ ของกองทัพภาคที่ 3 มีจำนวนทั้งสิ้น 50 โดยมี หน่วยฝึกอยู่ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 9 หน่วยฝึก

หน่วยฝึกทหารใหม่ ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 9 หน่วยฝึก ยอดทหารใหม่ ผลัดที่ 2/64 รวม 881 นาย ตรวจพบสารเสพติดในปัสสาวะก่อนฝึกทหารใหม่ จำนวน 195 นาย คิดเป็นร้อยละ 22.13 เมื่อทหารใหม่เข้ามารายงานตัวแล้วหน่วยจะเข้าสู่กระบวนการกักตัว และการฝึกโดยใช้เวลา 12 สัปดาห์ ดังนี้

- กักตัวตามมาตรการ Bubble and Seal เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หน่วยฝึก หรือโรงพยาบาลสนามแล้วแต่กรณี เป็นเวลา 2 สัปดาห์
- ฝึกตามหลักสูตรการฝึกทหารใหม่เป็นเวลา 6 สัปดาห์
- ฝึกตามหลักสูตรการฝึกเฉพาะหน้าที่ของแต่ละเหล่า เป็นเวลา 4 สัปดาห์
- หลังการฝึกเฉพาะหน้าที่หน่วยจะปล่อยให้ทหารใหม่ลาพักเป็นเวลา 10 วัน

จากการเปรียบเทียบผลการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะของทหารกองประจำการผลัดที่ 2/64 ของหน่วยในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ก่อนเข้ารับการฝึกทหารใหม่ และหลังจากลาพักเมื่อจบการฝึกฯ มีจำนวนลดลงจากเดิมตรวจพบยาเสพติดในปัสสาวะ จำนวน 195 นาย และเมื่อกลับจากการลาพักฯ แล้วตรวจพบสารเสพติดในปัสสาวะ คงเหลือ จำนวน 11 นาย ซึ่งลดลงถึง 94.36 % (จากยอดผู้ที่ตรวจพบสารเสพติดในปัสสาวะ 195 นาย)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทหารกองประจำการผลัดที่ 2/64 สังกัดกองทัพภาคที่ 3 ของหน่วยในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์¹⁸ สภาพทั่วไปของทหารกองประจำการ มีอายุ 21 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ ระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย และมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดเพชรบูรณ์มากที่สุด และจากการซักถามพบว่าส่วนใหญ่จะเริ่มเสพยาเสพติดในช่วงที่เรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและเสพยาเรื่อยมาจนเข้าเป็นทหารกองประจำการ และเมื่อทหารกองประจำการมารายงานตัวเข้าหน่วยแล้วจะต้องเข้าสู่กระบวนการฝึกทหารใหม่ ซึ่งใช้เวลา 8 สัปดาห์ (รวมการกักตัวก่อนการฝึก 2 สัปดาห์ ตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา) และเข้ารับการฝึกทหารใหม่เฉพาะหน้าที่ 4 สัปดาห์ รวม 12 สัปดาห์ ซึ่งระยะเวลาที่อยู่ในหน่วยฝึก 12 สัปดาห์ เป็นเวลานานเพียงพอที่จะเลิกเสพยาเสพติดได้ (ผู้ที่ติดยาเสพติดเมื่อหยุดเสพยาจะอาการผิดปกติทางร่างกายในช่วง 3 - 10 วันแรก¹⁹)

โดยจะอยู่ภายใต้มาตรการควบคุมที่เข้มงวด ปลุกฝั่งอุดมการณ์ ระเบียบ วินัย เชื่อฟังคำสั่งผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ทหารกองประจำการไม่สามารถเข้ายุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดได้เป็นระยะเวลายาวนานประมาณ 3 เดือน ทหารที่เคยติดยาเสพติดร่างกายมีการฟื้นตัวแข็งแรงขึ้น ประกอบกับอยู่ร่วมกันภายในสังคมแบบใหม่ที่มีกฎระเบียบที่เคร่งครัด มีเวลาในการปฏิบัติภารกิจส่วนตัวค่อนข้างน้อย ทหารกองประจำการหลายคนที่มีความตั้งใจที่จะเลิกเสพยาเสพติดอยู่แล้วก็จะสามารถเลิกได้ โดยเด็ดขาด บางคนที่ยังไม่ได้คิดที่จะเลิกเสพแต่ด้วยสังคมในหน่วยทหารที่ต่อต้านยาเสพติดอย่างเด็ดขาด ทำให้ยาเสพติดหาเสพได้ยากในหน่วยฝึกทหาร จึงทำให้ผู้ที่ติดยาเสพติดไม่สามารถที่จะเสพได้ในช่วงที่อยู่ในหน่วยฝึก นั่นถือว่าได้ผลเป็นอย่างดีแม้ด้วยระยะเวลาที่ทหารกองประจำการมีเวลาอยู่ในหน่วยฝึกได้เพียง 12 สัปดาห์เท่านั้น หลังจากที่ทหารใหม่ได้ไปปฏิบัติงาน ณ หน่วยต้นสังกัดของตนเอง ก็ยังอาจจะทำให้ทหารกลับไปเสพยาเสพติดอีกครั้ง ซึ่งปัญหาดังกล่าวยังเป็นปัญหาที่ยืดเยื้อยาวนานที่แก้ไขได้ยาก ผู้ปกครองหลายคนมีความคาดหวังว่าการที่ให้บุตรหลานเข้ามาเป็นทหารกองประจำการจะสามารถสร้างระเบียบวินัยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุตรหลานที่ติดยาเสพติด ให้เลิกเสพยาเสพติดได้เด็ดขาด ซึ่งกว่าครึ่งก็สามารถเลิกได้ แต่อีกหลายรายไม่สามารถทำได้ ด้วยสาเหตุอันซับซ้อนและหลากหลาย การแก้ไขปัญหาการเสพยาเสพติดได้ด้วยวิธีการเพียงวิธีเดียว และใช้เวลาเท่ากันทุกคนไม่สามารถทำให้ทุกคนเลิกเสพได้ทั้งหมด บางคนอาจจะต้องการการดูแลให้คำแนะนำเป็นพิเศษ บางคนอาจต้องการเวลา บางคนอาจต้องการความเห็นอกเห็นใจจากคนรอบข้าง หากทหารกองประจำการที่ติดยาเสพติดไม่ได้ปรับเปลี่ยน Mindset ของตนเองในการเลิกยาเสพติดก็จะกลับไปเสพยาเสพติดอีกครั้ง ในด้านของโอกาสที่หน่วยทหารสามารถเข้าดำเนินการด้านต่างๆ ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของทหารกองประจำการคือ การที่ทหารกองประจำการส่วนใหญ่จะต้องเข้ามาประจำการในกองทัพเป็นเวลา 2 ปี หากหน่วยสามารถแยกกลุ่มทหารกองประจำการที่ติดยาเสพติด ออกมาและดำเนินการแก้ไขพฤติกรรมการณ์เสพยาของกลุ่มดังกล่าวก็จะสามารถทำให้ผู้ที่ติดยาเสพติดสามารถเลิกได้อย่างถาวร แต่ในปัจจุบันหลังจากที่ทหารกองประจำการผ่านการฝึกทหารใหม่แล้ว ทหารก็จะแยกย้ายกันไปปฏิบัติงานตามหน้าที่ของเป็นที่ได้รับมอบ การควบคุมกำกับดูแลในเรื่องยาเสพติด เป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นของทหารเอง ซึ่งผู้บังคับบัญชาบางคนก็มีทักษะความสามารถในเรื่องของการแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ดี บางคนก็ยังขาดทักษะการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องจึงเป็นช่องว่างที่ทำให้ทหารที่ติดยาเสพติดกลับไปเสพยาอีกครั้ง

ซึ่งผู้วิจัยได้นำปัจจัยดังกล่าวมาสร้างเป็นกลยุทธ์เชิงรุก และกลยุทธ์เชิงรับ ด้วย TOWS Matrix ได้ดังนี้

กลยุทธ์เชิงรุก (SO) : จัดครุยาเสพติดที่มีความรู้ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด เข้าทำกิจกรรมการแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยแบ่งชั้นการปฏิบัติเป็น 3 ชั้นตอน ดังนี้

ชั้นตอนที่ 1 การดำเนินกิจกรรมการแก้ไขปัญหายาเสพติดของทหารใหม่ มี 3 กิจกรรมหลัก คือ

1. กิจกรรมถ่ายทอดความรู้พื้นฐานเรื่องยาเสพติด ให้กับทหารใหม่
2. กิจกรรมพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่าง ชุดครุยาเสพติด และ ทหารใหม่
3. กิจกรรมฝึกทักษะการปฏิเสธการใช้ยาเสพติดให้กับทหารใหม่

ชั้นตอนที่ 2 การติดตามผล

เมื่อทหารกองประจำการจบชั้นตอนของการฝึกทหารใหม่แล้ว ทหารใหม่ จะต้องมีการลาพัก และต้องแยกย้ายไปปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่ของตนเอง ซึ่งจะมีว่างและมีอิสระมากกว่าการเป็นทหารใหม่ หลายนายเมื่อกลับไปพักบ้านแล้วกลับมาเสพซ้ำ หลายนาย ไปปฏิบัติหน้าที่ที่สุ่มเสี่ยงที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ง่าย ดังนั้นจึงต้องมีกระบวนการในการตรวจสอบ และมีการบันทึกข้อมูล เพื่อให้ชุดครุยาเสพติดนำไปวิเคราะห์ เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับทหารกองประจำการ

ชั้นตอนที่ 3 การจัดหน่วยฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด

หน่วยทหารควรที่จะต้องมีหน่วยสำหรับการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดเฉพาะ เมื่อตรวจพบว่ากำลังพลของหน่วยเสพยาเสพติด ก็ต้องแยกตัวเข้ามาอยู่ในหน่วยฟื้นฟูยาเสพติดที่จัดตั้งขึ้นโดยหน่วยระดับ กองพล หรือ กรมขึ้นไป ในขั้นนี้ จะเป็นการรวมการชุดครุยาเสพติดจากหน่วยระดับกองพัน มีการจัดการบังคับบัญชาเหมือนการจัดตั้งหน่วยฝึกทหารใหม่ โดยกำหนดให้ใช้สถานที่อาคารโรงนอนทหารที่ใดที่หนึ่งเป็นหน่วยฟื้นฟูยาเสพติด จัดให้ผู้ที่ติดยาเสพติดปฏิบัติงานที่เหมาะสม จัดให้มีเวลาสำหรับชุดครุยาเสพติดได้ทำกิจกรรมบำบัดยาเสพติด

กลยุทธ์เชิงรับ (WO) : โดยการป้องกันยาเสพติดไม่ให้เข้ามาในหน่วยทหารโดยเด็ดขาด ได้แก่ การเข้มงวดตรวจตราการซุกซ่อนยาเสพติดในหน่วยทหารด้วยการตรวจค้นโรงนอนทหารเป็นประจำ การตรวจค้นสิ่งของสัมภาระ เมื่อทหารกลับจากการลาพัก หรือกลับมาจากการปฏิบัติงานนอกหน่วย การสุ่มตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะ

การดำเนินการด้านการข่าวและติดตามพฤติกรรมทหารกองประจำการที่มีประวัติเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เมื่อตรวจพบก็จะดำเนินการลงโทษตามอำนาจของผู้บังคับบัญชา

5. การเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาใหม่

จากการศึกษาข้อมูลของทหารกองประจำการผลัดที่ 2/64 ที่ติดยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อเข้ามารับการฝึกหลักสูตรทหารใหม่แล้วจะเห็นได้ว่าผู้ที่เคยติดยาเสพติดมีสถิติลดลงอย่างมีนัยสำคัญ แต่ยังคงมีทหารกองประจำการผลัดที่ 2/64 เมื่อได้ลาพักหลังการฝึกทหารใหม่แล้วยังคงหันกลับไปเสพยาเสพติดอีกครั้ง ซึ่งเกิดจากปัญหาและอุปสรรค ตามที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาใหม่ เพื่อสร้างเป็นต้นแบบของระบบการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เหมาะสมสำหรับทหารกองประจำการสังกัดกองทัพภาคที่ 3 โดยใช้แนวทางของกลยุทธ์เชิงรุก และกลยุทธ์เชิงรับ ตามการวิเคราะห์ด้วย TOWS Matrix ดังนี้

5.1 หน่วยตั้งแต่ระดับ กองพัน ขึ้นไปจัดตั้งชุดครูฝึกยาเสพติดประจำหน่วย หน่วยละ 1 ชุด ประกอบด้วย นายทหาร 1 นาย และ นายทหารประทวน 2 - 3 นาย เข้ารับการฝึกอบรมความรู้ด้านยาเสพติด จาก สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หน่วยงานสาธารณสุข และฝ่ายปกครองในพื้นที่ โดยการดำเนินการจะเป็นการปฏิบัติแบบรวมการจากกองทัพภาคที่ 3

5.2 เมื่อทหารใหม่เข้ามารายงานตัว หน่วยฝึกทหารใหม่ดำเนินการตรวจสอบประวัติ ตรวจสอบสารเสพติดในปัสสาวะ บันทึกข้อมูล และดำเนินการฝึกตามขั้นตอนการฝึกทหารใหม่ โดยห้วงการฝึกอบรมในช่วงเย็น จะแบ่งตารางการฝึกให้กับชุดครูฝึกยาเสพติดเข้าดำเนินกิจกรรม 3 กิจกรรมหลัก อย่างน้อยกิจกรรมละ 18 ครั้งตลอดห้วงการฝึกทหารใหม่ ดังนี้

5.2.1 กิจกรรมถ่ายทอดความรู้พื้นฐานเรื่องยาเสพติด ให้กับทหารใหม่

5.2.2 กิจกรรมพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่าง ชุดครูยาเสพติด และ ทหารใหม่

5.3.3 กิจกรรมฝึกทักษะการปฏิเสธการใช้ยาเสพติดให้กับทหารใหม่

5.3 เมื่อทหารกองประจำการจบขั้นตอนของการฝึกทหารใหม่แล้ว ทหารใหม่จะต้องมีการลาพัก และต้องแยกย้ายไปปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่ของตนเอง ซึ่งจะมีว่างและมีอิสระ

มากกว่าการเป็นทหารใหม่ หลายนายเมื่อกลับไปพักบ้านแล้วกลับมาเสพซ้ำ หลายนายไปปฏิบัติหน้าที่ที่สุ่มเสี่ยงที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ง่าย ดังนั้นจึงต้องมีกระบวนการในการตรวจสอบ และมีการบันทึกข้อมูล เพื่อให้ชุดครุยาเสพติดนำไปวิเคราะห์ เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับทหารกองประจำการ

5.4 หน่วยระดับ กองพล หรือ กรมขึ้นไปจัดหน่วยฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด เมื่อตรวจพบว่ากำลังพลของหน่วยเสพยาเสพติด จะต้องแยกตัวเข้ามาอยู่ในหน่วยฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดที่จัดตั้งขึ้น ซึ่งในขั้นนี้ จะเป็นการรวมการชุดครุยาเสพติดจากหน่วยระดับกองพัน มีการจัดการบังคับบัญชาเหมือนการจัดตั้งหน่วยฝึกทหารใหม่ โดยกำหนดให้ใช้สถานที่อาคารโรงนอนทหารที่ใดที่หนึ่งเป็นหน่วยฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด และทหารที่ติดยาเสพติดถูกส่งมาอยู่ในหน่วยฟื้นฟู หน่วยจะจัดให้ผู้ติดยาเสพติดปฏิบัติงานที่เหมาะสม จัดให้มีเวลาสำหรับชุดครุยาเสพติดได้ดำเนินการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิดกับทหารกองประจำการที่ติดยาเสพติดอย่างต่อเนื่อง โดยมีการประเมิน และติดตามผลจนกว่าทหารกองประจำการจะสามารถเลิกเสพยาเสพติดได้โดยเด็ดขาด หรือจนกว่าทหารจะปลดจากกองประจำการ

5.5 ในระหว่างที่ทหารกองประจำการปฏิบัติงานอยู่ที่หน่วยต้นสังกัด หรือ เมื่อต้องไปปฏิบัติภารกิจนอกหน่วย จะใช้แนวทางของกลยุทธ์เชิงรับเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในหน่วยทหารด้วยการการเข้มงวดตรวจตราการชุกช้อนยาเสพติดในหน่วยทหารด้วยการตรวจค้นโรงนอนทหารเป็นประจำ การตรวจค้นสิ่งของสัมภาระ เมื่อทหารกลับจากการลาพัก หรือกลับมาจากการปฏิบัติงานนอกหน่วย การสุ่มตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะ การดำเนินการด้านการข่าวและติดตามพฤติกรรมทหารกองประจำการที่มีประวัติเกี่ยวข้องกับยาเสพติด เมื่อตรวจพบก็จะดำเนินการลงโทษตามอำนาจของผู้บังคับบัญชา และส่งตัวให้เข้าไปอยู่ในหน่วยฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดที่หน่วยตั้งขึ้น

ซึ่งการดำเนินการตามระบบของการแก้ไขปัญหายาเสพติดดังกล่าวข้างต้น เป็นการใช้ข้อดีของการเข้ามาเป็นทหารกองประจำการที่ต้องอยู่ในกองทัพเป็นระยะเวลาถึง 2 ปี ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ทั้งในเรื่องของการเลิกเสพยาเสพติด การปลูกฝังอุดมการณ์ และความรักในองค์กรทหาร และเป็นการตอบสนองต่อนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ช่วยลดโอกาสการเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในกลุ่มเป้าหมายเยาวชนที่จะเป็นกำลังหลักของชาติในอนาคตต่อไป

บทที่ 3

บทอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การแก้ไขปัญหายาเสพติดของทหารกองประจำการสังกัด กองทัพอากาศที่ 3 กรณีศึกษา ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลของทหาร กองประจำการ ผลัดที่ 2/64 ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ มาทำการวิจัยโดยใช้แบบการวิจัย เชิงยุทธศาสตร์ ใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์เป็น แนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล สังเคราะห์ และพัฒนาข้อเสนอแนะ ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังนี้

สภาพแวดล้อม และสถานการณ์การแพร่ระบาดของยาเสพติดในจังหวัด เพชรบูรณ์ มีแนวโน้มที่จะมีการแพร่ระบาดรุนแรงขึ้น มีการจับกุมเครือข่ายพร้อมของกลาง ยาเสพติดจำนวนมากจากกลุ่มเครือข่ายยาเสพติดที่อยู่ในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งนับวัน จะทวีความรุนแรงมากขึ้นเป็นลำดับ การแพร่ระบาดของปัญหายาเสพติดได้แทรกซึมเข้าไป ทุกชนชั้น ทุกสาขาอาชีพโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่กำลังอยู่ในวัยที่อยากรู้ อยากรลอง และใช้ ชีวิตอย่างประมาท ทั้งนี้ทหารกองประจำการที่เข้ามาอยู่ในกองทัพก็เป็นหนึ่งในกลุ่มเยาวชน เหล่านั้น ทหารกองประจำการหลายคนเป็นผู้ติดยาเสพติดก่อนเข้ากองประจำการและเมื่อ เข้ามาประจำการในหน่วยทหารแล้วจะต้องถูกฝึกให้อยู่ในระเบียบวินัย เชื่อฟังคำสั่งของ ผู้บังคับบัญชา และมีการควบคุมกวดขันในเรื่องของการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในหน่วยทหาร โดยแม่ทัพภาคที่ 3 ได้มีนโยบายให้ดำเนินการโดยเด็ดขาดต่อกำลังพลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ได้แก่

1. กำลังพลที่ค้ายาเสพติดจะต้องส่งดำเนินคดีตามกฎหมาย ถูกปลดออกจากราชการ และ ถูกถอดยศ
2. ผู้เสพครั้งแรกจะถูกสั่งจำขังเต็มอำนาจของ ผู้บังคับหน่วยขึ้นตรงกองทัพภาคที่ 3 ระดับ นายพล เมื่อรับโทษเรียบร้อยแล้วจะต้องถูกส่งเข้าบำบัด ณ สถานพยาบาลที่กำหนด
3. หากดำเนินการตาม ข้อ 2. แล้วยังคงกลับไปเสพอีก กำลังพลนายทหารสัญญาบัตร หรือนายทหารชั้นประทวน รับโทษจำขัง ปลดออกจากราชการ และถูกถอดยศ ทำให้ผู้ติดยาเสพติดหลายรายจำเป็นต้องเลิกเสพยาเสพติดเมื่ออยู่ในหน่วยทหาร หากแต่ว่าการเลิกเสพยาเสพติดของทหารกองประจำการยังเป็นการเลิกได้เพียงชั่วคราวเนื่องจากถูกบังคับด้วย กฎระเบียบ เมื่อทหารกลับไปเจอกับเพื่อนที่ติดยาเสพติด หรือมีโอกาส ก็จะกลับไปเสพอีกครั้ง

ทั้งนี้เนื่องจากทหารยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการเปลี่ยน Mindset ในการเลิกยาเสพติด สอดคล้องกับบทความเรื่อง การป้องกันการกลับไปเสพซ้ำของผู้ป่วยยาเสพติด (Relapse Prevention) ของกลุ่มงานวิชาการพยาบาล กลุ่มภารกิจด้านการพยาบาล โรงพยาบาลธัญญารักษ์ปัตตานี²⁰ ที่กล่าวว่าเป้าหมายสำคัญของการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด คือ การช่วยให้ผู้ป่วยหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงสูง การช่วยให้ผู้ป่วยสามารถระบุสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงของตนเองได้ บางครั้งผู้ป่วยคิดว่าการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงเป็นสัญญาณของความอ่อนแอ และมักจะได้ยินผู้ป่วยกล่าวว่า "กลัวว่าที่ตนเองจะกลับไปใช้มัน" ซึ่งเป็นสิ่งที่น่ากลัวเนื่องจากพวกเขายังคงมีความรู้สึกอยากยาเสพติด ซึ่งจากงานวิจัยพบว่าผู้ป่วยมีความรู้สึกลึกซึ้งอยากยาประมาณร้อยละ 62 ที่ทำให้กลับไปเสพซ้ำ (Ducray, Darker and P Smyth. 2012) ผู้ป่วยรู้สึกว่าการกำลังทำสิ่งที่ผิดพลาดต่อตัวเองและครอบครัว บางครั้งไม่เต็มใจที่จะทำเช่นนั้น และมันน่าอายที่จะพูดถึงความคิดในการฟื้นฟู สภาพการฟื้นฟูสภาพไม่ว่าผู้ป่วยจะสามารถลบประสบการณ์และความทรงจำเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติด ซึ่งตรงกับ คำบอกกล่าวของผู้ป่วย กล่าวว่า "ผมเลิกยาเพราะผมปรับการใช้ชีวิตแบบใหม่แต่ผมยังมีความทรงจำเกี่ยวกับประสบการณ์ที่ใช้ยาเสพติดตลอดเวลา หรือที่บอกว่า เลิกได้แต่ลืมไม่ลง" และสอดคล้องกับเอกสารวิจัย ของ รฐนนท รัตน์โสภณ ในเรื่อง ยุทธศาสตร์การป้องกัน และบำบัดรักษาผู้เสพยาเสพติด ในทหารกองประจำการ รุ่นปีพุทธศักราช 2551 ผลัดที่ 1 และผลัดที่ 2 กรมทหารปืนใหญ่ที่ 2 รักษาพระองค์²¹ โดยนำรูปแบบวิวัฒนาการเมืองมาปรับใช้ในการสร้างรูปแบบยุทธศาสตร์การป้องกันและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของทหารกองประจำการในการเลิกเสพยาเสพติดได้ด้วยตนเอง ทั้งนี้การสร้างรูปแบบยุทธศาสตร์ดังกล่าวมุ่งที่จะดำเนินการในช่วงของการฝึกทหารใหม่ซึ่งมีเวลาจำกัดเพียง 10 - 12 สัปดาห์ ผลของความสำเร็จในการทำให้ทหารกองประจำการเลิกเสพยาเสพติดหลังการฝึกทหารใหม่ได้ ร้อยละ 96.69 แต่ในความเป็นจริงทหารกองประจำการจะต้องอยู่ในกองทัพต่อไปอีกจนครบ 2 ปี ดังนั้น กองทัพจึงไม่ควรมองข้ามโอกาสในการดำเนินการอย่างต่อเนื่องที่จะทำให้ทหารกองประจำการที่ติดยาเสพติด สามารถเลิกเสพยาเสพติดได้ด้วยตนเองตามทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructionism) เพิ่มขึ้นให้ได้ ร้อยละ 100 ของทหารกองประจำการที่ติดยาเสพติด โดยแนวทางการแก้ไขปัญหาคือเป็นต้นแบบของระบบการแก้ไขปัญหายาเสพติดสำหรับทหารกองประจำการสังกัดกองทัพภาคที่ 3 ด้วยการจัดตั้งครูฝึกยาเสพติด เพื่อเป็นพี่เลี้ยงให้กับทหารกองประจำการที่ติดยาเสพติด

การติดตามประเมินผลผู้ติดยาเสพติด การนำผู้ที่เสพยาเข้ามามีส่วนร่วมในการฟื้นฟู และมอบหมายงานที่เหมาะสมให้กับทหารกองประจำการที่ติดยาเสพติด โดยมีครูฝึกฯ คอยเป็นที่ปรึกษาให้กับทหารกองประจำการตั้งแต่เริ่มต้นเข้ามาฝึกทหารใหม่ และต่อเนื่องไปจนกระทั่งทหารปลดจากกองประจำการ ซึ่งกองทัพภาคที่ 3 จะสามารถปรับเปลี่ยนผู้ที่ติดยาเสพติดให้เลิกเสพยาเสพติดได้ประมาณ 3,500 นาย ต่อปี และหากกองทัพภาคที่ 3 ได้นำระบบการแก้ปัญหาในรูปแบบใหม่ที่ได้นำเสนอไปใช้ก็จะสามารถทำให้ทหารกองประจำการที่ติดยาเสพติด เลิกเสพยาเสพติดได้อย่างถาวรได้ ประมาณ 15,000 นาย ต่อปี อันเป็นการสนองตอบต่อนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562 - 2565) โดยแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รongรับนโยบายที่ 5 : สร้างเสริมศักยภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามข้ามชาติ ด้วยการลดอุปสงค์ (demand) จากการใช้ผู้ติดยาเสพติดลดลง และนโยบายที่ 8 : เสริมสร้างความเข้มแข็งและภูมิคุ้มกันความมั่นคงภายใน โดยการบำบัดฟื้นฟูผู้ใช้ ผู้เสพยา ผู้ติดยาเสพติด ตามสภาพการเสพติด รวมทั้งติดตามและให้ความช่วยเหลือ ดูแลผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูอย่างเหมาะสม

บทที่ 4

บทสรุป

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การแก้ไขปัญหายาเสพติดของทหารกองประจำการสังกัดกองทัพภาคที่ 3 กรณีศึกษา ในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์” โดยได้ศึกษาจากกลุ่มทหารกองประจำการในผลัดที่ 2/64 ซึ่งได้เข้ามารายงานตัวเข้าประจำการตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2564 ซึ่งเป็นวันแรกของการรายงานตัวเข้ารับการฝึก หน่วยฝึกทหารใหม่ ทุกหน่วยฝึกได้มีการตรวจสอบสารเสพติดในปัสสาวะของทหารใหม่พบว่ามียาเสพติด ร้อยละ 22.13 หลังจากทีทหารใหม่เข้ารับการฝึกในหน่วยฝึกทหารใหม่ และการฝึกทหารใหม่ เฉพาะหน้าที่ รวมเป็นเวลาประมาณ 12 สัปดาห์แล้วปล่อยลาพัก และเมื่อทหารใหม่กลับจากการลาพัก หน่วยได้ทำการตรวจสอบสารเสพติดในปัสสาวะอีกครั้งพบว่ามียาเสพติดในปัสสาวะ ร้อยละ 1.24 (ลดลง ร้อยละ 94.36) ถึงแม้ว่าการที่ทหารกองประจำการสามารถเลิกเสพยาเสพติดได้จากการเข้ารับการฝึกในหน่วยฝึกทหารใหม่ได้ แต่ด้วยระยะเวลาที่ทหารกองประจำการมีเวลาอยู่ในหน่วยฝึกเพียง 12 สัปดาห์เท่านั้นจึงยังไม่มีทักษะ และสามารถปรับเปลี่ยน Mindset ที่จะเลิกเสพยาเสพติดได้ ซึ่งการที่จะเลิกยาเสพติดได้ด้วยตนเองจะต้องใช้เวลา 6 สัปดาห์ ถึง 4 เดือน จึงทำให้ทหารกองประจำการกลับไปเสพยาเสพติดซ้ำอีกครั้ง ด้วยสาเหตุอันซับซ้อน และหลากหลายประการที่จะแก้ไข การแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ด้วยวิธีการเพียงวิธีเดียวหรือใช้เวลาเท่ากันทุกคนไม่สามารถทำให้ทุกคนเลิกเสพยาได้ทั้งหมด บางคนอาจจะต่อ ดูแลให้คำแนะนำเป็นพิเศษ บางคนอาจต้องการเวลา บางคนอาจต้องการความเห็นอกเห็นใจจากคนรอบข้าง ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย คือ ระบบการแก้ไขปัญหายาเสพติดสำหรับทหารกองประจำการสังกัดกองทัพภาคที่ 3 ด้วยการจัดตั้งครูฝึกทหารกองประจำการเพื่อเป็นพี่เลี้ยงให้กับทหารกองประจำการ

จำการที่ติดยาเสพติด การติดตามประเมินผลผู้ติดยาเสพติด การนำผู้ที่เสพยาเข้ามา ดำเนินการฟื้นฟู และมอบหมายงานที่เหมาะสมให้กับทหารกองประจำการที่ติดยาเสพติด โดยมีครูฝึกฯ คอยเป็นพี่เลี้ยงให้กับทหารกองประจำการตั้งแต่เริ่มต้นเข้ามาฝึกทหารใหม่ และต่อเนื่องไปจนกระทั่งทหารปลดจากกองประจำการ โดยนำจุดแข็ง และโอกาสของการ เข้ามาเป็นทหารกองประจำการมาใช้ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับทหารกองประจำการ ที่ติดยาเสพติด ซึ่งส่วนใหญ่จะมีระยะเวลาในการรับราชการ 2 ปีก็จะสามารถดำเนินการได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เห็นควรให้มีการศึกษาระบบการแก้ไขปัญหายาเสพติดของทหารกอง ประจำการ ในทุกหน่วยของกองทัพบก นอกเหนือจากหน่วยในสังกัดกองทัพภาคที่ 3 ใน พื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อจะได้เป็นแนวทางพัฒนารูปแบบการแก้ไขปัญหายาเสพติด ให้กับทหารกองประจำการที่ติดยาเสพติดที่เข้ามาประจำการในกองทัพบก ให้สามารถเลิก เสพยาเสพติดได้อย่างถาวร และควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยอื่นที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุดครูฝึก ยาเสพติด ของพื้นที่อื่นเพื่อสร้างข้อมูลข่าวสารเชิงเปรียบเทียบ โดยควรมีการตรวจสอบ รูปแบบวิธีการด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) การพัฒนาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมี ส่วนร่วม การวิเคราะห์โดยมีทหารกองประจำการของทุกจังหวัด เป็นฐานของการ ศึกษาวิจัยหรือการจัดแบ่งเป็นการวิจัยย่อยที่เชื่อมโยงเป็นชุดโครงการวิจัย รวมถึงการ ศึกษาวิจัยระบบของการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามบริบทสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580(ฉบับราชกิจจานุเบกษา). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ. ตุลาคม 2561
2. สำนักงานสภาความมั่นคง สำนักนายกรัฐมนตรี. แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคง (พ.ศ. 2562 – 2565) สภาความมั่นคงแห่งชาติ
3. หนังสือ ผกพ.ศปก.ทบ./ผกพ.ศอ.ปส.ทบ. ที่ กท 0407.15/1372 ลง 7 ส.ค. 61 เรื่อง รายงานผลการฝึกอบรม และสัมมนาผู้บังคับหน่วย และฝ่ายอำนวยการด้านภัยยาเสพติด
4. รายงานศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกองทัพบก เมื่อ 16 สิงหาคม 2564
5. สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580(ฉบับราชกิจจานุเบกษา). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ. ตุลาคม 2561
6. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiS0Z6_kbP3AhWHwzgGHRPUBdwOFnoECA0QAO&url=https%3A%2F%2Fwww.bbc.com%2Fthai%2Finternational-58326970&usq=AOvVaw0Q1NMuYXklucF3Oj5qfPLG
7. ส่วนวิเคราะห์ข่าวและเฝ้าระวัง สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 6. สรุปสถานการณ์ยาเสพติดพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ห้วงไตรมาส 1ปีงบประมาณ 2565 (1 ตุลาคม – 31 ธันวาคม 2564). หน้า 1-5
8. <https://www.journals.uchicago.edu/doi/10.1086/649046>
9. สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. 2558 – 2562 หน้า 5
10. เรื่องเดียวกัน

11. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjg6KWzqdn3AhXlX3wKHSRPAXOOFnoECAIOAO&url=https%3A%2F%2Fwww.oncb.go.th%2FEBookLibrary%2Fannual%2520report%25202564.pdf&usg=AOvVaw2OahjX_NdotLZxs2n_oYkk

12. เรื่องเดียวกัน

13. การประชุมคณะกรรมการศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดเพชรบูรณ์ ครั้งที่ 4 ประจำปีงบประมาณ 2565; วันพุธที่ 26 มกราคม พ.ศ.2565;ณ ห้องอมรินทร์ ชั้น 3 ศาลากลางจังหวัดเพชรบูรณ์ อาคาร 2 อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

14. <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiqjoCV7Nv3AhVhH7cAHeSiBLMQFnoECAMQAQ&url=https%3A%2F%2Fso04.tci-thaijo.org%2Findex.php%2Fjsa-journal%2Farticle%2Fdownload%2F237410%2F163666%2F&usg=AOvVaw0FFHfpWAhIRjKwcnW3HLo>

15. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjdu5KLdv3AhXblNgFHSX3BAQQFnoECAkQAQ&url=https%3A%2F%2Fvoicetv.co.th%2Fread%2F_fm9V9yW&usg=AOvVaw174gMCG7NkXNb0h4rgdD5h

16. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjxgruPmOj3AhVEKqYKHZYxC6MQFnoECAYQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.chiangmaihealth.go.th%2Fcmpho_web%2Fdocument%2F160518146354412861.pdf&usg=AOvVaw2BSutdHsbi2K3WCyXaGoUH

17. [แผนการสารวัตร กองทัพอากาศที่ 3.รายงานผลการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะของทหารกองประจำการ ผลัดที่ 2/64 ของหน่วยในสังกัดกองทัพอากาศที่ 3](#)

18. [กองยุทธการ กองทัพอากาศที่ 3.ข้อมูลทหารใหม่ผลัดที่ 2/64 ของหน่วยในสังกัดกองทัพอากาศที่ 3](#)

19. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjvZDRwbT3AhXeRWwGHtp8ADgOFnoECAIOAO&url=https%3A%2F%2Fwww.chiangmaihealth.go.th%2Fcmpho_web%2Fdocument%2F160518146354412861.pdf&usg=AOvVaw2BSutdHsbi2K3WCyXaGoUH

20. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwiukO2bosr3AhWZRWwGHUNtAbwOFnoECBIOAw&url=https%3A%2F%2Ftph.go.th%2Fth%2Fnews%2Fsaraknaru_file%2F610110164358.pdf&usg=AOvVaw3fjUITou417v-RozXUHENn

21. [https://www.google.com/search?q=ปัญหาการติดยาเสพติดของทหารกอง
ประจำการ&client=safari&rls=en&biw=1324&bih=753&sxsrf=ALiCzsY9cDxYaaW
_Nzhfq3MUrcnnVTmk- g% 3A1651071168172&ei= wFhpYvuZCuecseMP6t2O-
A8&oq= &gs_lcp= Cgdnd3Mtd2l6EAHEYBTIHCCMO6glQJzIHCCMO6glQJzIHCCMO
6glQJzIHCCMO6glQJzIHCCMO6glQJzIHCCMO6glQJzIHCCMO6glQJzIHCCMO6glQ
JzIHCCMO6glQJzINCC4OxwEOrwEO6glQJ0oECEEYAEoECEYYAFAAWABgmnzFoA
XAAeACAAOOCIAOCSAOCYAOCgAOGwAOraAOE&sclient=gws-wiz#](https://www.google.com/search?q=ปัญหาการติดยาเสพติดของทหารกอง
ประจำการ&client=safari&rls=en&biw=1324&bih=753&sxsrf=ALiCzsY9cDxYaaW
_Nzhfq3MUrcnnVTmk- g% 3A1651071168172&ei= wFhpYvuZCuecseMP6t2O-
A8&oq= &gs_lcp= Cgdnd3Mtd2l6EAHEYBTIHCCMO6glQJzIHCCMO6glQJzIHCCMO
6glQJzIHCCMO6glQJzIHCCMO6glQJzIHCCMO6glQJzIHCCMO6glQJzIHCCMO6glQ
JzIHCCMO6glQJzINCC4OxwEOrwEO6glQJ0oECEEYAEoECEYYAFAAWABgmnzFoA
XAAeACAAOOCIAOCSAOCYAOCgAOGwAOraAOE&sclient=gws-wiz#)

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ	พันเอก วุทธิพัฒน์ ปรัชญ์ฐากรณ์
วัน เดือน ปีเกิด	13 ตุลาคม 2517
ประวัติสำเร็จการศึกษา	
พ.ศ. 2541	ปริญญาตรีวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาอุตสาหกรรม โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (รุ่นที่ 45)
พ.ศ. 2551	โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำ ชุดที่ 86
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2541 - 2542	ผู้บังคับหมวดรถถัง กองพันทหารม้าที่ 26
พ.ศ. 2542 - 2545	รองผู้บังคับกองร้อยรถถัง กองพันทหารม้าที่ 26
พ.ศ. 2545 - 2548	ผู้บังคับกองร้อยรถถัง กองพันทหารม้าที่ 26
พ.ศ. 2548 - 2549	นายทหารยุทธการและการฝึก กองพันทหารม้าที่ 26
พ.ศ. 2551 - 2554	รองผู้บังคับกองพันทหารม้าที่ 26
พ.ศ. 2555 - 2558	หัวหน้าฝ่ายกำลังพล กองพลทหารม้าที่ 1
พ.ศ. 2558 - 2560	ผู้บังคับกองพันทหารม้าที่ 26
พ.ศ. 2560 - 2562	เสนาธิการ กรมทหารม้าที่ 3
พ.ศ. 2562 - 2563	รองผู้บังคับการกรมทหารม้าที่ 3
ตำแหน่งปัจจุบัน	
พ.ศ. 2563 - ปัจจุบัน	รองผู้อำนวยการ กองกำลังพล กองทัพบกที่ 3